



A FÖLDMIVELÉSÜGYI M. KIR. MINISTERIUM MEGBIZÁSABÓL

SZERKESZTI: LANDGRAF JÁNOS, ORSZ. HALÁSZATI FELÜGYELŐ
Budapest, V., Báthory-utca 19.

KIADJA: Dr. LENDL ADOLF, A TERMÉSZET. MELLÉKLAP JAKÉNT
Budapest, II., Donáti-utca 7.

A „HALÁSZAT” előfizetési ára 3 korona — „A TERMÉSZET”-tel együtt 6 korona.

TARTALOM-JEGYZÉK.

(I—XXIV. SZÁM.)

1. szám :
Beköszöntő.
Hivatalos rész.
Tógazdaságaink. *Répássy Miklós.*
Rákfajok megkülönböztetése. *p.*
Vegyesek: Élősdí halak. Budapesti halpiac.
Halászati kongresszus Szegeden.
2. szám :
Hivatalos rész.
Halászati társulatok.
Halászati kongresszus Szegeden. *F—d. T—s.*
Kiállítás Szegeden. *Tiszai.*
Vegyesek: Budapesti halpiac. *C.*
3. szám :
Állami támogatás. *R.*
Halkereskedelmünk és a román halászat. *L—s.*
Társulatok: a Garamon, az Olt folyón, az Ipoly folyón.
A varra-súr negyedi hal. társulat. *Y.*
Vegyesek: Halak a régi rómaiak asztalán. *G. V.* Budapesti halpiac. *C.*
4. szám :
Halászati társulatok. *Répássy Miklós.*
Ármentesítés és halászat. *R.*
Társulatok: Az alsó-tiszai.
Vegyesek: Jó fogás. A halak étvágya nagyobbodik. Szegedi halpiac.
5. szám :
A czikolai tógazdaság. *Muraközy Endre.*
A halászati törvény végrehajtása. *Krendits Ferencz.*
Társulatok: Az alsó-tiszai.
Vegyesek: Ármentesítés és halászat. —*p.*— Halászati mozgalmak a Poprád-völgyben. Tógazdaságok lehalászása, A múlt havi dunai árvíz. Újabb halgazdaság. Budapesti halpiac. *C.*
6. szám :
A ponty táplálkozásáról. *Landgraf János.*
Halászat az állami költségvetésben. *Egy képviselő.*
Társulatok: varra-súr-negyedi, az Olt-folyón, Fogarasmegyei.
Vegyesek: Egy régi halastó helyreállítása. A halászat kártevői. Budapesti halpiac. *C.*
7. szám :
A hal a piacon. *Répássy Miklós.*
Társulatok: Új halászati társulat. Olt-folyón. Háromszék és Brassómegyében. Győr-vidéki. A Latorczán.
- Vegyesek: Tanulságos eredmények. *L.* Őszenőtt szájú ponty. Budapesti halpiac. *C.*
Szerkesztői üzenetek.
8. szám :
Hivatalos rész.
A kincstári hegyivizek halászata. *Landgraf János.*
A halpénzről. *Kohaut Rezső.*
Társulatok: a Tiszán. *p.* Újabb halászati társulat. Két újabb társulat a Tiszán.
Vegyesek: Ikra-szétosztás. Halászati tilalom és a nagyhét. Budapesti halpiac. *C.*
9. szám :
A Balaton jövője. *Landgraf János.*
Tógazdaságaink gyarapodása 1899-ben. *Répássy Miklós.*
A vidra biztos fogásmódja. *Lakatos Károly.*
Társulatok: az érd-dunaégháza, a soroksári dunaági.
Vegyesek: Különös halászat. Német ember a magyar halászatról. Balatoni. Budapesti halpiac. *C.*
10. szám :
Kíméleti terek. *Répássy Miklós.*
Társulatok: Hatóság által való bérbeadás. A borsódi, a Hármaskörösi.
Vegyesek: Szepességi állapotok. —*p.*— Járvány a halak között. Budapesti halpiac. *C.*
11. szám :
Székesvízü tavakról. *Landgraf János.*
A vidra biztos fogásmódja. *R.*
Társulatok: a Balatoni, a Ferencz-csatornai, a kettős-körösi.
Vegyesek: Jutalom. A hamvasvarjú és szarka mint halpusztító. *Betegh Lajos.* Szegedi halpiac. Budapesti halpiac.
12. szám :
Hivatalos rész.
Az időjárás hatása a vízi állatokra. *Krendits Ferencz.*
Halaink. *Kohaut Rezső.*
Vegyesek: Hálók konzerválása. A carbolineum ártalmatlan hatása. A halhús tápláló értéke. Nemzetközi halászati kongresszus az 1900. évi párisi világkiállításon. A halak színének változása alváskor. Angolna mint halpusztító. Kagyló mint disznó táplálék. Budapesti halpiac. *C.*
13. szám :
A halászati jog hasznosítása. *Répássy Miklós.*
A pisztráng-ivadék kihelyezése. *R.*
A tok mesterséges tenyésztése.

- Társulatok: Leszavazott társulat. Budapest vidéki hal. társ. f. s.
 Vegyesek: Halászatunk a párisi világkiállításon. z. Stüllöikra és tenyésztések kiosztása. dg. Budapesti halpiacz. C.
14. szám:
 Hivatalos rész.
 A szennyes vizekről. *Krenedits Ferencz.*
 Halaink. (Folytatás.) *Kohaut Rezső.*
 Vegyesek: Egyszerű eljárás megtermék. ikrát megkülönb. Mire való a csuka a potyka-tavakban? A halakat pár napig frissen eltartani A „Gut.“ Milyen temperatúrát bírnak ki a halak. Papirgyárak szennyes vizei. —p.—
15. szám:
 A szennyes vizekről. (Folytatás.) *Krenedits Ferencz.*
 Társulatok: A »Budapest vidéki.« A Tisza folyón.
 Vegyesek: Kedvezmények a haltenyésztés érdekében. *Fs.*—
 Gőzhajók a halászat szolgálatában. *L. . s.* Nemzetközi egyezmény a dunai halászat rendezésére. *fj.* A halak nyelve. Budapesti halpiacz. C.
16. szám:
 Hivatalos rész.
 A szennyes vizekről. (Vége.) *Krenedits Ferencz.*
 Halaink. (Folytatás.) *Kohaut Rezső.*
 Társulatok: A »borsódi tiszai.«
 Vegyesek. Források a tóban. Árnyék a pisztrángtóban.
17. szám:
 Hivatalos rész.
 Pontyhízlalás. *R.*
 Halászat védelme a külföldön.
 Hírek a Balatonról. *Purgly Pál.*
 Társulatok: A komáromi, az alsó-tiszai.
 Vegyesek: A csuka. Szibéria folyói. Az angolna, mint lazac-pusztító. Budapesti halpiacz. C.
18. szám:
 Hivatalos rész.
 Szennyvíz és haltenyésztés.
 Halaink. (Folytatás.) *Kohaut Rezső.*
 Társulatok: A sebes-körösi, a Hármaskörösi, a zenta-vidéki.
 Vegyesek: Póruházi ragadozó madár. *Tarján Tibor.*
19. szám:
 Döntés a halászati tilalmak ügyében.
 A béka a tógazdaságban. —p.—
- Társulatok: A Vásáros — Námény — csapi.
 Vegyesek: A rák gyarapodása. Kecsege óriás. Németország haltogyasztása. A kaviár. Oláhország új halászati törvénye. A gázgyárak szennyes vizei. Drága hal. Szeptemberben Varsóban kiállítás lesz. Az apró mikroszkópikus Algák. Budapesti halpiacz. C.
20. szám:
 A szívárványos pisztráng.
 Tilalmi időben áruba bocsátott halak.
 Halaink. (Folytatás.) *Kohaut Rezső.*
 Társulatok: Háromszék megyében, a Begán.
 Vegyesek: Több millióból álló halcsapat. Halak, mint a vizinövények elterjesztői. A pontyok korának meghatározása. Halpénzből készült gyöngyök. A Nagy-Küküllő folyón. —z.— A budapesti halpiaczok ellenőrzése. —p.—
 Világító czápa.
21. szám:
 Ivadéknvelés és teletetés. *R.*
 Szardella-halászat. *Gauss Viktor.*
 Vegyesek: Halászati szempontból érdekes megfigyelés. m.—
 A tengerbe érkezett lazacokról. m — Szárított heringből készült liszt. z.—
22. szám:
 Hivatalos rész.
 A pisztráng mesterséges tápláléka. *M.*
 Szardella-halászat. (Folytatás.) *Gaus Viktor.*
 Vegyesek: Bolharákok a halikránál. Ritka fogás. n. A gyalom méretei. z.— Új módszer a halak ikrájának megtermékenyítésére.
 Szerkesztői üzenetek.
23. szám:
 A szennyes vizek flórája. *Krenedits Ferencz.*
 Halaink. (Folytatás.) *Kohaut Rezső.*
 Vegyesek: Halellenségeink irtása. z — Olcsó haltáplálék. z. — Halászati egyezmény Oroszország és Románia között. k. — A megromlott halikrákról. k. — Salzburgi halászati kiállítás. Basztard pisztráng és szívárvány-pisztráng között. z.—
24. szám:
 Halászati kiállításunk Párisban. *Dr. Lendl Adolf.*
 A szennyes vizek flórája. (Folytatás.) *Krenedits Ferencz.*
 Társulatok: Marosmenti társulatok egyesülése.
 Szerkesztői üzenetek.





HALÁSZAT.

Szerkeszti: LANDGRAF JÁNOS, országos halászati felügyelő.

A Földművelésügyi m. k. Ministerium
megbízásából »A TERMESZET« melléklapjaként
kiadja:

Dr. Lendl Adolf. ♦ Budapest, II., Donáti-utca 7.

Beköszöntő.

Egyrésről a mostoha évek, másrésről a világverseny folytonosan növekedő hatása miatt, a magyar mezőgazdaságra nehezedő súlyos viszonyok kényszere parancsolja, hogy tanuljon, gyorsan és sokat tanuljon a magyar gazda. Mert ha boldogulni akar, okvetlenül ismernie kell a jövedelem fokozásának minden hasznos ígérő fogását, a mire tudvalevőleg a termelés tökéletesítése, különleges ágainak és az értékesítés módjainak czélszerű megválasztása ad lehetőséget.

Nemzeti érdekeink követelik, hogy termelésünknek minden ágát művelni, virágzásra juttatni iparkodjunk, mert csak oly állam gazdasága bír helyes szervezettel, a hol évenként a gazdaság egyik ágában beállott elemi csapást a többi ágak üzemében nyilvánult haszon egyensúlyozza.

Egy ilyen specziális termelési ág a halászat és haltermelés, illetve vizeinknek ezen célból való okoszerű művelése. Hogy ezen östermelési ág sikeres üzéséhez megkivántató természetszabta előfeltételeknek bővében megkivántató természetszabta előfeltételeknek méltó társa rónánk termőképességének, azt nemcsak az egykori halbőség igazolja, de mutatják a legújabb keletkezett tógazdaságok fényes eredményei is.

Halászatunk közzgazdasági jelentőségének tudatában illetékes tényezők fokozott mértékben fáradoznak a halászat emelésével is s államkormányunk czéltudatos törekvése alapos reményt nyújt, hogy új és

nemzeti érdekeinkre kedvezőbb korszak kezdetéhez jutunk.

Ma, amidőn a halászat megszűnt csupán csak *halfogás* lenni, hanem oly *rendszeres termeléssé* vált, a melynek kiterjedt mezején természetrajzi, jogi, technikai és közigazgatási ismeretek találkoznak: a tárgyat érintő kérdéseknek egész sora vár megoldásra, szorul ismertetésre és megvitatásra.

Azok, a kiket akár hivatásszerűleg, akár vagyoniilag érint a halászat ügye, sokszorosán tapasztalják, hogy hány egészséges eszme pusztul el ezen a téren is terméketlenül, mennyi jogos érdek nélkülözi a nyilvánosság védő, támogató és fejlesztő erejét azért, mert halászatunk irodalma szakközlöny hiányában kellőleg nem műveltetik. Ők tudják legjobban, mily sokan vannak, a kik útmutatást igényelnek s a kik ilyent szívesen fogadnak; ők érzik leginkább azt is, mily hathatós tényezője lehetne a halászati ügyek haladásának egy olyan szaklap, a mely a tárgyat felölelő szakszerű dolgozatokat hozva, a szakismerteket széles körben terjeszteni van hivatva.

Ezen hiány pótlására akarunk vállalkozni akkor, a midőn jelen számmal meginduló »Halászat«-tal a nyilvánosság elé lépünk. Általa egy oly folyóiratot óhajtunk a magyar ember kezébe adni, mely őt a halászatra — és pedig különösen a magyar halászatra — vonatkozólag minden irányban tájékoztassa.

Foglalkozni fogunk mindazzal, a mi a halak életével, tenyésztésével, a vizek művelésével összefügg, a mi a halászatot, mint termelést és foglalkozást, ter-

mészetráji, jogi, technikai és közigazgatási szempontból érinti.

Éber figyelemmel kísérik az ezen termelési ág terén mutatkozó haladásokat, újításokat, hogy azok beható ismertetése által ne csak alapot szolgáltatassunk a halászat fejlesztésére, de alkalmat nyújtsunk az ez iránt érdeklődők művelődésére is.

Lapunk feladatai közé soroztuk továbbá a halászatot érintő mindennemű hatósági intézkedéseket, valamint a közigazgatási vagy igazságszolgáltatási idevonatkozó elvi jelentőségű határozatokat és döntvényeket, nemkülönben az érdekesebb jogeseteket is közzé tenni, hogy egyrészt a jogkereső közönségnek tanácsadóul szolgáljanak, másrészt, hogy összegyűjtjük az anyagot, a melyen halászati törvényünk revíziója a gyakorlat igényeinek megfelelőleg végrehajtható lesz.

Különös figyelemmel kísérik a közvizeken alakult halászati társulatok működését, mert mint érdekeik hivatott védője, oda törekszünk, hogy lapunk tolmácsuk, összekötő kapcsuk legyen.

A társulatok ügyeinek hasábotkat szentelünk. Közöljük beléletük minden jelentősebb mozzanatát, üléseik jegyzőkönyvét, intézkedéseik és tevékenységük ismertetését; minden ide vonatkozó tárgyilagos közleménynek annál szívesebben nyitunk tért, mert úgy vagyunk meggyőződve, hogy a jó eszmék, a gyakorlati tapasztalatok közkinccsése tétele által a társulatoknak különösen jó szolgálatot tehetünk egyebek között azért is, mert igazgatásuk lassú és nehézkes fejlődése tájékozásra különösen reá szorul.

A lap értékét és gyakorlati használhatóságát emelni kívánjuk azzal is, hogy megbízható piaci tudósításokat hozunk nagyobb halaspiacaink forgalmáról, hogy azok alapján úgy a termelő, mint a kereskedő kimerítő és megbízható tájékozást szerezhessen a fogyasztó közönség igényéről, szükségletéről és a halárak alakulásáról.

Ime, ez programmunk rövid vázlata.

Ám, ha ehhez hozzáteszünk még azt, hogy lapunk irányát illetőleg a gyakorlat követelményeinek kielégítésére fektetjük a főszólyt s élénk, könnyen érthető, de alapos cikkelyek adásával iparkodunk az ügyet szolgálni: úgy nagy vonásokban beszámoltunk mindarról, mily módon kívánjuk a magunk elé tűzött feladatot megoldani.

Zászlónk alá, ha nem is nagy számú, de hivatott és lelkes munkatársak sorakoztak. Támazkodva egyrészt az ő közreműködésükre, másrészt pedig a földművelésügyi miniszter úrnak nagylelkű anyagi támogatására, erősen bízunk abban, hogy lapunk a kezdet nehézségeit leküzdve, rövid idő alatt feladatának magaslatán állva, úgy tartalomban, mint terjedelemben gyarapodni fog.

Amidőn pedig ennek legelső számát hangzatos előfizetési felhívás he-

lyett mutatványképen bocsátjuk ki, tekintettel a lehető legolcsóbban szabott árra is, még csak azt kívánjuk érinteni, hogy vállalatunknak nem az anyagi sikerre való kilátás, hanem csupán a közérdekre háramló haszon lelkesítő hite adott lételet.

Erősen bízva becsületes igyekezetünkben, nem kételkedünk, hogy lapunknak mindazok hasznát veszik, a kik a halászzal valamiképen foglalkoznak.

HIVATALOS RÉSZ.

A földművelésügyi m. kir. miniszter a *borsodi halászati társulatnak* alapszabályait és üzemtervét folyó évi 22.881. számú rendeletével jóváhagyta.

*

A földművelésügyi m. kir. miniszter az »*Esztergomi halászati társulatnak*« üzemtervét folyó évi 41.052. számú rendeletével jóváhagyta.

*

A földművelésügyi m. kir. miniszter a *Szob-kővári-
ipolyi halászati társulatnak* alapszabályait és üzemtervét f. évi 51.343. számú rendeletével jóváhagyta.

*

A földművelésügyi m. kir. miniszter a *temesvármegyei Temesvári halászati társulatnak* alapszabályait és üzemtervét f. évi 52.341. számú rendeletével jóváhagyta.

Tógazdaságaink.

Hogy az arravaló földterületen s a meglévő magánbirtokú állóvizek halászatilag való hasznosítása hazánkban is megfelelő mértékben foglalt tért, mutatják a számszerű adatok.

Rendszeres tógazdaságunk, a melyek tavai t. i. tetszés szerint lecsapolhatók s megtölthetők, ez idő szerint 29 helyen kerekszámban 2500 kat. holdon van; meglévő állóvizeink pedig, a melyek lecsapolása nehézségekbe ütközik, ennek a körülménynek figyelembe vételével, szintén mintegy 2500 kat. holdon gondoztatnak. Együtt tehát 5000 kat. holdra tehető a jelenleg okszerű üzem alá fogott terület. Ez a terület 1894-ben, tehát csak öt évvel ezelőtt, alig tett ki 2000 kat. holdat.

Tógazdaságaink csaknem kizárólagos főproduktuma a *ponty*. Ez a hal a legalkalmasabb a tenyésztésre: jó húsu, gyorsan hízó s nem kényes, úgy, hogy termelése s piacra vitele semmi nehézséggel nem jár. Tenyésztésre olyan területek is használhatók, a melyek egyébként parlagon hevernének; a tavak létesítése, ha a víz közel van, kevésbe kerül, mert a legjobb tavak nem ással, hanem töltések emelésével létesítendőek. Sok víz se kell hozzá, inkább csak az, hogy vízre biztosan lehessen számítani; a tóba tett potyka pedig minden pénzbe kerülő takarmányozás nélkül nő, gyarapszik magától, fogyasztván a vízben termő alsóbbrendű állatokból álló természetes táplálékot. Az üzem költsége emellett a lehető legcsekélyebb, mindössze is a felügyeletre szorítkozik.

Hogy az elérhető eredményekről némi fogalmat nyújtsunk, idézünk néhány példát, megjegyezvén, hogy



természetes táplálékra s nem külön etetésre volt az üzem alapítva.

A *csákvári uradalom Nagy-Igmánd község* (Fehér m.) határában helyreállított egy 148 kat. hold kiterjedésű régi tavat. A tó 1897. év tavaszán készen állott a benépesítésre. Ekkor belehelyeztek 20.000 drb. olyan egyéves pontyivadékot, a melyből 100 drb. nyomott 1 kilogrammot, összesen tehát 2 métermázsa apró halat. Az ivadékot Tatán szerezték be az ottani kopró-bált minőségű anyagból.

A halak két évig, illetőleg két nyáron át, 1898. év ősziig maradtak a tóban, míg ott megvette azokat egy budapesti halkereskedő.

Az 1898. év őszién megtörtént lehalászás eredménye pedig volt 256 métermázsa és 88 kgr. hal. E között $1\frac{1}{2}$ kilogrammon felül 10.920 darab ponty volt. A helyszínén átvett anyagért 14.777 frt 23 kr. készpénzt kapott az uradalom.

Két évre osztva ezt az eredményt, 1 kat. hold évenként 86 kgr. halhúst termelt. A tiszta jövedelem pedig az uradalom számadásai alapján évenként s kat. holdonként 41,5 frtot tett ki oly területen, a melyen azelőtt a legjobb akarat mellett sem lehetett 4 forintnál többre számítani.

Pálffy herczeg malaczkai (Pozsony m.) uradalmában szintén egy régi tavat állítottak helyre 21 kat. hold terjedelemben. 1898. év április hó első felében 1868 darab kétéves sziléziai jó fajtájú pontyot helyeztek el 650 kgr. súlyban; egy-egy hálnak súlya tehát átlagban alig volt 0,35 kg.

Ugyanazon év november havában lehalászták a tavat. Kifogtak 1801 drb. pontyot 3088 kgr. súlyban; elkallódott tehát 67 darab, de a megmaradtak átlagsúlya 1,71 kgr. volt; volt közöttük egy 3,5 kilogrammos is! Egy kat. hold termelt tehát egy nyáron át 116 kgr. halhúst. A tiszta jövedelem pedig az uradalom számadásai szerint *meghaladta kat. holdanként a 70 frtot.*

De még ez sem az elért legnagyobb eredmény.

Gróf Zichy Nándor duna-adonyi uradalmában (Fehér m.) Czikola pusztán egy 100 kat. holdat meghaladó tógazdaság létesült *Corchus Béla* haltenyésztő bérletében. Van 3 tavak az ivadék növesztésére, a melyeket kötött talajú, száraz, gyepes legelőn létesítettek.

Terjedelmük együtt 15 kat. hold. Ezekbe 1898. év tavaszán beletettek 10.000 darab, a simontornyai tógazdaságban nevelt egyéves ivadékot 100 kgr. súlyban; kifogtak őszzel 7660 darab kétéves halat 4165 kgr. súlyban. A növekedés tehát a 15 kat. holdon 4065 kgr. volt, vagyis *1 kat. hold 271 kgr. halhúst nevelt tavasztól ősziig.*

Bizonyára csak a teljes őseréjében lévő talajon érhető el ily eredmény.

A ponty mellett igen szépen nevelhető a *fogas-süllő* is oly tógazdaságokban, a melyek megfelelő teletetővel bírnak. Erre vonatkozólag csak azt említjük fel, hogy a *simontornyai* (Tolna m.) tógazdaság négy évi üzem után már képes volt az ott nevelt fogas-süllők után ikrát termelni s azt más vizeknek süllővel való benépesítésére szállítani.

A süllőtenyésztésre különben kiválóan alkalmasak a le nem csapolható állóvizek, ha csak mocsár-jelleggel nem bírnak. Itt a főhálnak ragadozó hálnak kell lenni, hogy a halállomány s a tó természetes haltápláléka között az egyensúly fenn legyen tartható.

Az elért eredményeket itt is kiválóknak jellemezhetjük.

Mező-Záhon 1897. tavaszán egy körülbelül 300 kat. holdnyi tóba helyeztetek ki süllő-ikrát.

A tóban süllőt eddig sohasem láttak. Ugyanazon év őszién már egy 16 cm. hosszú példányt küldtek fel mutatóba az országos halászati felügyelőségnek azzal, hogy ilyen példányok nemcsak szórványosan észlelhetők, hanem az egész tóban egyenletesen mindenhol.

Nagyon szépen fejlődtek az ikrából költött fogas-süllők másfelé is.

Gróf Harnoncour écskai (Torontál m.) uradalmában az 1898. év tavaszán egy közel 1000 kat. holdas tóba kített ikrákból az uradalom jelentése szerint „*kiváló szép s kövér*“ ivadék népesíti be a tavat. Két év múlva már piacra vihető példányokká fejlődnek.

Ugyanilyen kedvezők az eredmények egészen kis tavakban is.

Mindezek után pedig bizton remélhető, hogy e téren a haladás továbbra is fog tartani, mert már most a kézzel fogható eredmények ajánlják gazdáinknak leghathatósabban a halászatot, mint új jövedelmi forrást.

Répássy Miklós.

Rákfajok megkülönböztetése.



A főváros piacain és a csemegekereskedésekben nagy mennyiségekben volt látható ez idén vételre kínált rák. Mindenesetre örvendetes jelenség, hogy vizeinknek ez a kedvelt terméke ily módon hozzáférhetővé válik a főváros fogyasztó közönségének. Úgy is igen nagy hiánya a főváros piacának, hogy halászatunk finomabb termékeit, hogy csak a pisztrángot említsük például, egyáltalán nem nyújtja.

Egyik legnagyobb pisztrángtenyésztő telepünk a termelt anyagot — *Berlinben* értékesíti!

Ezen a téren még nagyot haladhatunk, mert nagyon hátra vagyunk.

Visszatérve a rákra, ha örvendetesnek is jelezzük annak a piacon való nagyobb mértékű megjelenését, egyet még sem hagyhatunk szó nélkül épen a nagyközönség tájékoztatása végett. Ezeket a rákokat igen sok helyen mint »nemző« rákot kínálják, a mi a német »Edelkrebs« akar lenni, vagy magyarul a *folyami rák* (kövi rák) [*Astacus fluviatilis*]. Pedig ilyen rákot alig látott az ember közöttük; csaknem mind az ösztövért ollójú kecskerák (*Astacus leptodactylus*) volt az.

Híszen az igaz, hogy feltálatva nincs közöttük más különbség, mint hogy a folyami rák (Edelkrebs) ollója s farka sokkal húsosabb s jobb ízű, mint a sovány kecskeráké! De épen ez

adja meg amannak *nagyobb értékét*. Jó tehát tudni az embernek, hogy mit vesz.

A két faj különben nagyon könnyen megkülönböztethető egymástól. Kifejlett példányoknál az olló alakja is azonnal elárulja a kecskerákot, mert azé feltűnően hosszú, keskeny a folyami rák tömzsi, széles ollójához képest. Aztán a kecskerák páncélja nem oly kemény, merev, mint a folyami ráké, úgy, hogy oldalai könnyű szerrel behorpaszthatók annélkül, hogy betörnének; ollóinak s a törzspáncéljának felülete érdes, sőt *tüskés*, míg a folyami ráknál egészen sima vagy legfeljebb gyengén szemcsézett. Igen jellemző a szín is, mert míg a folyami rák olajzöld vagy olajbarna, de mindig *egyenletes* színű, addig a kecskerák világosabb zöld alapon jelentkező kisebb-nagyobb sötétebb foltok következtében *márványozottan* tarkázott. Ez a márványozás főleg az ollókon feltűnő. Még biztosabban felismerhetjük a folyami rákot arról, hogy ollóinak alsó része pirosas, a kecskeráknál ellenben piszkos fehér s olyan marad még a főzés után is.

A piacon s vendéglőkben hallható „szóló-rák“ természetesen nem külön faj, hanem csak legnagyobbja a ráknak.

— p —

VEGYESEK.

Élősdí halak. Az alsóbbrendű állatok, különösen a férgek között elég gyakori jelenség, hogy életüket más, rendszeren valamely magasabb rendű állat rovására tartják fenn, amennyiben annak testén, vagy még gyakrabban annak testében élősködnek. A gerinces állatoknál ez az életmód csak kivételesen és ritkán fordul elő; annál érdekesebb velük és életmódjukkal megismerkedni. Különösen néhány halfajról van följegyezve, hogy a létért való küzdelemben letértek a táplálékszerzés egyes útjáról s más állatok testében keresik megélhetésüket. Az egyik a *Myxine* nevű 20—30 cm. hosszú halacska, mely Európa északi tengereiben, rendszeren tetemesebb mélységben tartózkodik. Teste féregalakú, csupasz. Szemei nincsenek; orrúrege a szájjal közlekedik, ami halaknál rendkívül ritka eset, mert az orrúreg náluk rendszeren vakon végződik. Színe halovány kék; bőre nyálkás. Ezen sajátságos halacska megtámadja a nagyobb tengeri halakat, különösen a tőkehalat és a tokféléket, melyeknek testüregébe behatol s belsejükből táplálkozik, míg a gazdaállat tönkre megy. Más élősdí halak a *Fierasfer* nemhez tartozó fajok, melyek többnyire a melegebb tengerekben, de a Földközi-tengerben is honosak. Testük szintén csupasz és hosszú, hegyes farkkal végződik. Nagyságuk 10—20 cm. között ingadozik. Életmódjuk annyiban tér el az előbb említettekétől, hogy nem táplálkoznak gazdájuk testéből, hanem csakis védő lakásul használják azt fel. Gazdájuk pedig különböző *tengeri uborka* (Holothuria) fajok, melyeknek kloaka-nyílásán át, farkkal előre hatolva, befúródnak faalakúan elágazó légzőszerveikbe. Táplálékuk apró rákokskákból és más efféléből áll. Ritkább esetekben kagylókat, tengeri csillagokat, sőt meduzákat is választanak lakásul.

K.

Budapesti halpiacz. A lefolyt tizen négy napban, a beállt magasabb Duna-vízállás következtében, a halászat sikeresebb volt és így a küldemények tömegesebben érkeztek, de mivel ugyanakkor a romániai szállítás is nagyobb mérveket öltött, az árak, különösen jegelt halnál, — tetemesen estek. Olyannyira, hogy halkereskedőink áruikat a vidéki piacon jobban értékesíthették mint Budapesten.

A Száva mellől is kedvező fogási jelentések érkeznek, de a halászok készletüket, jobb árak reményében, bárkában tartják.

Hazai vizeinkről a napi átlagos beküldés körülbelül 12—14 láda, megközelítőleg 1800 kgr. súlyú jegelt hal. Románia jelenleg átlag naponta 20—22 láda ca. 4000 kgr. jegelt halat szállít. Élő halból a szállítás csekély és napi 300—500 kgra tehető. A jegeltből egy meglehetősen részt vidékre küldenek, mivel a helyi fogyasztás még mindig gyönge.

Mivel a Duna áradása Romániában még tart, onnan ily tömeges beküldésre még egy ideig számíthatunk.

Ezen külföldi küldemények a nagy meleg, a négy napi út és gyönge jegelés folytán, nem a legkifogástalanabb minőségben érkeznek; mégis a nagy vevőközönség, olcsóságuknál fogva, a jobb hazai áru fölött amazt részesíti előnyben.

A Balatonról küldemények teljesen hiányzanak, mivel a nyári fogások az ottani környékbeli szükségletet sem fedezik.

Rákban különösen a nagyfajta hiányzik és mivel alig érkezik ilyen a piacra, igen nagy áron fizetik. A mai árak, nagyban, következők:

HALFAJ	HAZAI		ROMÁNIAI	
	Élő	Jegelt	Élő	Jegelt
	frt	frt	frt	frt
Fogas, balatoni	—	—	—	—
Süllő nagy	—	70—80	—	50—60
» közép	—	40—50	—	20—30
» apró	—	25—30	—	12—20
Tok	—	70—75	—	40—50
Kecsege nagyobb	—	100—110	—	80—90
» kisebb	—	60—70	—	40—50
Ponty nagy	80—90	30—35	—	24—28
» kisebb	50—60	20—25	—	14—20
Harcsa vágni való	80—90	60—70	—	35—40
» kisebb	80—90	30—40	—	18—24
Csuka	—	30—40	—	12—18
Orosz süllő	—	—	—	60—62
Rák, nagy, drbja kr.	30—35	—	—	—
» közép, » »	8—10	—	—	—
» levesnek » »	1—2	—	—	—

C s.

Halászlati kongresszus Szegeden. A velencei tavi halászati társulat a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége által folyó év szeptember havában Szegeden rendezendő mezőgazdasági országos kiállítással kapcsolatosan tartandó országos halászlati kongresszust készít elő.

A kongresszus célja tárgyalni és megvitatni, vajjon a halászlatról szóló 1888. évi XIX. törvényczikk intézkedései a gyakorlatban megfeleltek-e a kellő mértékben a törvény célzatának, t. i. a halállomány és a szaporulat biztosításának, továbbá a kihasználás és értékesítés emelésének.

A kongresszus ülése szeptember 5-én délelőtt 9 órakor lesz a szegedi városház nagytermében.

Tárgysorozata: 1. A kongresszus megalakulása. 2. Elnöki megnyitó. 3., A halászlati törvény tárgyalása. a) általánosságban b) szakaszonként, 4. Elnöki záróbeszéd. M.

